

اثر تنش شوری ناشی از کلرید سدیم بر رشد و برخی صفات فیزیولوژیکی پایه GF677

سعیداشتری نخعی صومعه علیایی^۱، ولی ربیعی^۲، علی ایمانی^{۳*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد سابق گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر. ۲- دانشیار گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر. ۳- دانشیار بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج.

چکیده

ایران یکی از تولیدکننده های بزرگ بادام در جهان است و شوری یکی از مهمترین مشکلات در پرورش این محصول می باشد. در این پژوهش اثرات غلظت های متفاوت تنش شوری بر رشد پایه رویشی GF677 مورد بررسی قرار گرفته است. غلظت های ۰، ۱۰ و ۳۰ و ۷۰ و ۹۰ میلی مولار نمک طعام به محیط کشت محتوی این پایه افزوده و پس از ۱۰ هفته تنش شوری برخی پارامترهای رشدیو فیزیولوژیکی آن مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد که میزان کلروفیل با افزایش غلظت نمک کاهش یافت که این کاهش به دلیل سمیت یونی و کاهش رطوبت و از بین رفتن کلرو پلاست میباشد. میانگین رشد طول ساقها افزایش میزان شوری کاهش یافت که به علت کاهش متابولیسم گیاه ارزیابی میشود. محتوای نسبی اب برگ نیز با افزایش غلظت نمک کاهش یافت که به دلیل افزایش یونها در نبات میباشد. میزان پرولیندر گیاه به منظور مقابله با تنش به طور محسوسی افزایش یافت. میزان سدیم و نسبت سدیم برپتاسیم در شاخساره افزایش یافته که به دلیل جذب بیشتر در جهت شیب غلت میباشد. پتاسیم و کلر افزایشی با افزایش سطوح شوری نشان ندادند. همچنین رشد و تجمع اسمولیت ها در غلظت های بالاتر نمک طعام کاهش یافتند که به خاطر سمیت یون ها و احتمالا تحت تاثیر قرار دادن فتوسنتز، بوده است. همچنین مشاهده گردید تا غلظت ۳۰ میلی مولار نمک این پایه با تجمع مواد قابل حل توانایی بهتری در کاهش پتانسیل اسمزی و رویارویی با تنش اسمزی را دارا می باشد.

واژه های کلیدی: GF677، شوری، تنظیم اسمزی و NaCl

مقدمه

شوری حضور املاح با غلظتهای بالا در محلول خاک میباشد (نیمن و شانن ۱۹۷۶). شوری یک تنش محیطی مهم برای کشاورزی در مناطق خشک و نیمه خشک جهان است (فولاد، ۱۹۹۶). به طوری که حدود ۳۰ درصد زمین های دنیا تحت تاثیر شوری هستند (نویتساکیس و همکاران، ۱۹۹۷). غلظت بالای نمک در منطقه ریشه می تواند باعث القای تنش شوری در نواحی مدیترانه ای در طول تابستان شود که از دمای بالا، کاهش آب در دسترس و کیفیت آب آبیاری ناشی می شود (ماسایی و همکاران، ۲۰۰۴). این در حالی است که اغلب درختان میوه معتدله معمولا به شوری حساس بوده و آبیاری با آب شور به طور معنی داری عملکرد آنها را کاهش می دهد (بلند و همکاران، ۱۹۹۳). حد آستانه شوری برای گونه های جنس پرونوس ۱/۵ تا ۱/۷ دسی زیمنس بر متر بیان شده است و بالاتر از آن با سوختگی برگ ها، کاهش عملکرد و پیری قبل از بلوغ مواجه میشود (اتمن و بیرنه، ۱۹۸۸).

یکی از روش های مناسب برای به حداقل رساندن اثرات مخرب شوری آب و خاک استفاده از ارقامی است که بتوانند در شرایط شور رشد کرده و عملکرد کافی داشته باشند (فولاد، ۱۹۹۶). تنوع گسترده ای در تحمل پایه ها و ژنوتیپ های گیاهان چوبی به شوری وجود دارد (کزولوفسکی، ۱۹۹۷). بدین جهت پایه های مختلفی همچون: بذری بادام- بذری الو- هیبرید هلو بادام- هیبرید شلیل بادام برای تنش شوری معرفی شده اند. از زمان های قدیم در مناطق خشک ایران که میانگین بارش سالیانه در حدود ۲۰۰ میلی متر می باشد و دارای پتانسیل شوری هستند (سپاسخواه و مفتون، ۱۹۸۱)، تکثیر بادام از طریق بذر صورت می گرفته زیرا پایه بذری دارای مقاومت نسبی به

شوری، خشکی و کلروز در خاک های آهکی می باشد (گریگوریان و همکاران، ۱۳۸۱). طی مطالعات انجام شده هیبرید هلو - بادام به شوری مقاوم می باشد، در حالی که پایه نماگارد حساسیت بالایی به شوری دارد (مونتایوم و همکاران، ۱۹۹۴). با افزایش نمک و شوری آب آبیاری در هلو، در اولین فصل رشد صدمه شوری شروع می شود، در حالی که شروع صدمات شوری در آلو در دومین فصل رشد گزارش شده است (نصر و همکاران، ۱۹۷۷). در گیاهان مقاومت به تنش شوری مربوط به کم بودن میزان ورود نمک به گیاه می باشد و این نیز مربوط به کاهش جذب یونها از محلول خاک به ریشه و از ریشه به شاخساره و برگ ها می باشد. عواملی که بر جذب نمک ها موثرند تجمع نمک در سلول های ریشه و انتقال آن به شاخه ها تحت تاثیر عواملی داخلی زیادی از جمله نوع گونه، شرایط بافتها، سرعت تنفس، مقدار قند و نمک و نیز عواملی محیطی مثل تهویه، درجه حرارت و ترکیب، غلظت و PH محیط ریشه قرار می گیرد. بین گیاهان گونه های مختلف به لحاظ جذب یون های گوناگون (از یک نوع خاک یا محیط کشت که در آن قرار دارند) تفاوت های گسترده ای دیده می شود. در بعضی موارد کنترل اختلاف جذب یون های بخصوصی توسط گیاهان مختلفی که در یک نوع محیط رشد می کنند ارثی است (بلند و همکاران ۱۹۹۳). این کنترل ممکن است مستقیماً در مکانیسم جذب بوده یا آن که روی سیستم آوندی ریشه ها باشد. تفاوت هایی که گیاهان مختلف در جذب وجود دارد به اختلاف ژنتیکی از قبیل مقدار انشعابات ریشه ها و نیز اشتقاق سیستم های آوندی مرتبط است. اهمیت انتشار ریشه ها در حجم خاکی که اشغال نموده انداز عوامل مهم می باشد (بلند و همکاران ۱۹۹۳). پژوهش های انجام شده نشان می دهد که در پایه GF677 تجمع کلر در تمام اندام ها افزایش می یابد، در حالی که تجمع کلر در بادام عمدتاً در ریشه دیده می شود، همچنین در پایه بادام تجمع سدیم کمتری نسبت به GF677 در ریشه گزارش شده است (نویتساکیس و همکاران، ۱۹۹۷). در پژوهش دیگری گزارش شده که در پایه GF677 انتقال یون سدیم و کلر از ریشه به سمت برگ ها از محدودیت بیشتری برخوردار است و این مسئله نقش مهمی در ورود نمک به گیاه دارد و در نتیجه خطر سمیت تجمع فلزات در برگ های جوان کاهش می یابد (تاتینی و همکاران، ۲۰۰۲). گیاهان با دو مکانیزم با اثرات شوری را کاهش می دهند: اجتناب و مقابله بدین معنی که گیاهان یا در دوره شوری در رکود به سر می برند (اجتناب) و یا باید در سطح سلولی طوری تنظیم شوند که محیط شور را تحمل کنند (مقابله). برای تحمل به شوری نیاز است که تا مواد قابل حل سازگاری در سیتوزول و ارگانل ها به منظور تنظیم اسمزی تجمع یابند (یوکویی و همکاران، ۲۰۰۲) پژوهش های صورت گرفته توسط بارتلز و سانکر، (۲۰۰۵) نشان می دهد که در اثر تنش شوری غلظت پرولین در برگ افزایش می یابد. نویتساکیس و همکاران، (۱۹۹۷) مشاهده کردند شوری باعث افزایش مقادیر سدیم و کلر در برگ می شود. تجمع مواد حل شونده سازگار (Compatible Solutes) در پاسخ به تنش اسمزی و مقادیر آنها بسته به گونه های گیاهی متفاوت است. هدف از این آزمایش تعیین تاثیر شوری بر رشد و جذب عناصر در برگ و تعیین تحمل ای پایه به سطوح شوری می باشد.

مواد و روش ها

-مواد گیاهی

قلمه های ریشه دار GF677 با قطر و طول یکنواخت پس از خروج از بستر با محلول بنومیل با غلظت ۲ در هزار ضد عفونی شدند سپس ۲ قلمه در هر گلدان مستقر شدند و در گلخانه دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد واحد ابهر طی سال ۹۱ در دمای کمینه و بیشینه ۲۱ و ۳۱ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی ۶۷٪ نگهداری شدند تا استقرار یابند.

-بستر کاشت و مشخصات بستر

برای انجام آزمایشات نمونه ها به آزمایشگاه دانشکده کشاورزی منتقل گردیدند. خاک مورد استفاده از یک لایه سطحی (۰-۳۰) سانتی متری از مزرعه کشاورزی دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد ابهر تهیه گردید و در گلدانهای ۷ کیلوئی مخلوطی از خاک مزرعه، پرلایت و پیت ماس به نسبت ۱:۱:۲ مخلوط شدند. بستر مورد استفاده به منظور ضد عفونی با قارچ کش بنومیل با مقدار ۲ در هزار ضد عفونی گردید. ظرفیت مزرعه ای گلدانها قبل از کاشت تعیین و به منظور جلوگیری از زه کش تا حد ظرفیت مزرعه ای گلدانی آبیاری شدند.

برخی خصوصیات خاک مورد استفاده عبارتند از:

EC	پتاسیم قابل جذب	کربن آلی	آهک	PH	بافت خاک			درصد اشباع
					رس	سیلت	شن	
ds/m%35	ppm۲۴۰	%۱	%۲	۷/۴	۲۳%	۲۲%	۵۵%	۲۲/۵

- نحوه اعمال تنش شوری

گلدانهای محتوی نهال ها تا ۳ هفته با آب مقطر و قارچ کش به منظور استقرار قلمه ها در حد ظرفیت مزرعه ای آبیاری شدند. سپس گلدانها به تدریج و با اثر افزایشی با محلول کلرید سدیم با غلظتهای ۰-۱۰-۳۰-۵۰-۷۰-۹۰ میلی مولار آبیاری شدند. برای جلوگیری از شوک ناگهانی و پلاسمولیز اضافه کردن نمک به تدریج انجام شد (درسلوس و همکاران ۲۰۰۶) گلدانهای شاهد تا پایان آزمایش در حد ظرفیت مزرعه ای آبیاری شدند. دوره تنش شوری ۱۰ هفته ادامه یافت. فواصل آبیاری به مدت ۶ روز به کمک محاسبه ظرفیت مزرعه ای انجام گرفت. پس از اندازه گیری صفات فیزیکی مورد بررسی نمونه ها به آزمایشگاه انتقال یافت.

- صفات اندازه گیری شده و روش های اندازه گیری

قبل پس از اعمال تنش شوری از هر نهال ۲ تا ۳ شاخساره اصلی انتخاب گردید و طول آنها را با استفاده از متر اندازه گیری و یادداشت گردید و میانگین آنها را یادداشت و با استفاده از داده ها میزان میانگین رشد شاخه و ریشه در هر گیاه و در هر سطح شوری معین گردید. روش هضم مرطوب برای اندازه گیری یونهای سدیم-کلر-پتاسیم-کلسیم-فسفر و منیزیم مطابق روش چاپمن و پرات¹ ۱۹۶۱ انجام همچنین اندازه گیری پرولین طبق روش بیتز و همکاران² ۱۹۷۳ اندازه گیری گردید. اندازه گیری کلر طبق روش مور³ ۱۹۶۱ اندازه گیری گردید. اندازه گیری کلروفیل طبق روش لیختن تالر و ولبورن⁴ ۱۹۸۵ اندازه گیری گردید.

- روشهای آماری و تجزیه داده ها

ازمایش به صورت طرح بلوک های تصادفی CRD با ۶ تیمار و ۳ تکرار و هر تکرار شامل ۲ گیاه اجرا گردید. نتایج حاصله در نرم افزار spss تجزیه آماری و میانگین ها در ازمون دانکن با یکدیگر مقایسه گردیدند. سپس نمودارها در نرم افزار Excel رسم گردیدند.

نتایج و بحث:

مقایسه میانگین ها نشان داد که افزایش غلظت نمک باعث کاهش میانگین رشد طول ساقه شد. همچنین محتوای رطوبت نسبی برگ در نمونه ها همزمان با افزایش میزان شوری روند کاهشی در پیش گرفته اند. به طوری که با افزایش میزان شوری از شاهد به ۹۰ میلی مول میزان محتوای نسبی اب برگ به طور معنی داری کاهش یافته است. غلظت های بالای نمک از طریق کاهش مقدار آب و سمیت یون ها بر رشد و نمو گیاه اثر منفی می گذارد (لوپز-گومز و همکاران، ۲۰۰۷). میزان نیتروژن برگ نیز با کاهش محسوسی همراه بوده و میزان فسفر از تیمار شاهد تا ۵۰ میلی مول روند کاهشی داشته و پس از آن افزایش داشته است که نسبت به شاهد سطح معنی داری دارد. مقدار پتاسیم برگ از غلظت ۰ تا ۵۰ میلی مولار افزایش نشان داد به طوری که میزان افزایش پتاسیم برگ در غلظت ۵۰ میلی مولار نمک نسبت به شاهد بوده و سپس روند کاهشی گرفته است. غلظت K^{+} تنها تا غلظت ۵۰ میلی مولار توانست افزایش یابد و بعد از آن کاهش یافت. افزایش تجمع K^{+} درون سلول ها می تواند مکانیزم تنظیم کننده ای برای حفظ تعادل اسمزی در برابر سطوح بالای Cl^{-} در شرایط شوری باشد (گارسیا-سنچز، ۲۰۰۲). شوری بر میزان پرولین برگ ها تاثیر دارد به طوری که با افزایش غلظت نمک میزان پرولین در برگ افزایش یافت به نحوی که تیمارها باعث افزایش معنی داری نسبت به شاهد گردیدند. لویت (۱۹۸۰) بیان کرد کاهش پتانسیل آب و پژمردگی باعث افزایش سنتز پروتئین در شرایط تنش میشود همچنین با ایجاد تعادل بین کشش اسمزی سیتوزول و واکوئل با محیط بیرون از سلول محافظت کند (تورکان و همکاران، ۲۰۰۵). غلظت سدیم و کلر برگ با افزایش غلظت نمک سیر صعودی داشت و میزان سدیم نیز به جز در تیمارهای ۱۰ و ۳۰ میلی مولار به طور معنی داری نسبت به سایرین بیشتر بود. افزایش غلظت نمک به طور معنی داری مقادیر Na^{+} و Cl^{-} برگها را افزایش داد. که این نتیجه با گزارشات نویساکس و همکاران، (۱۹۹۷) و پرز-پرز و همکاران، (۲۰۰۷) مطابقت دارد. از آنجا که این دو یون نقش مهمی در تنظیم اسمزی در شرایط تنش شوری بازی می کنند افزایش چشمگیر آنها به کاهش پتانسیل اسمزی کمک خواهد کرد. مقدار کلروفیل برگ به طور معنی داری تحت تاثیر تنش شوری قرار گرفت و مقادیر بالاتر نمک باعث کاهش بیشتر کلروفیل برگ ها شدند. کاهش در غلظت کلروفیل یک نشانه بارز از تنش اکسیداتور است (اگرت و تونی، ۲۰۰۲). که از هم پاشیدگی غشا و کاهش کلروفیل از پیامدهای آن می باشد. ولی کاهش کلروفیل می تواند حالتی از خوگیری گیاهان به تنش باشد چراکه امکان آسیب بیشتر به دستگاه فتوسنتزی را با تشکیل رادیکال های آزاد اکسیژن در شرایط زیادی انرژی کاهش می دهد (جانگ، ۲۰۰۴). میزان سدیم بر پتاسیم با توجه به نمودار میانگین مربعات روند افزایشی داشته و معنی دار میباشد. در مجموع نتایج نشان داد نهالهای GF677 با فراگیری در شرایط تنش شوری می تواند توسط مکانیزم تنظیم اسمزی با آن مقابله کند. افزایش در میزان پرولین و یون های سدیم، پتاسیم و کلر دلیلی بر این مدعاست. گرچه به ظاهر غلظت های بالاتر نمک (۷۰ و ۹۰ میلی مولار) با اثر بر دستگاه فتوسنتزی و همین طور سمیت یون های Na^{+} و Cl^{-} مانع تجمع قندهای محلول و یون پتاسیم که اجزای مهم دیگری برای تنظیم اسمزی هستند، شدند. با وجود اینکه گونه های جنس پرونوس تا حدود ۱۰ تا ۱۵ میلی مولار شوری را تحمل مینمایند این مکانیزم باعث می شود نهالهای GF677 تا غلظت ۳۰ میلی مولار در برابر شوری NaCl مقاومتر نمایند.

جدول: نتایج آنالیز واریانس

مقدار F	انحراف معیار	میانگین	تعداد		
46.074	2.37	11.00 e	6	شاهد	میانگین رشد شاخساره
	2.17	7.50 d	6	10 mml	
	1.38	5.50 c	6	30 mml	
	1.41	2.00 b	6	50 mml	
	0.77	0.50 ab	6	70 mml	
	0.00	0.00 a	6	90 mml	
74.836	2.00	86.00 e	3	شاهد	
	3.00	71.00 d	3	10 mml	
	1.50	68.00 cd	3	30 mml	
	2.50	65.00 c	3	50 mml	
	1.80	59.00 b	3	70 mml	
	1.90	55.00 a	3	90 mml	
6.949	0.15	2.40 c	3	شاهد	فسفر
	0.09	2.10 b	3	10 mml	
	0.20	1.80 a	3	30 mml	
	0.14	1.80 a	3	50 mml	
	0.11	2.00 ab	3	70 mml	
	0.18	1.90 ab	3	90 mml	
.519	1.43	10.33 a	3	شاهد	
	0.50	10.50a	3	10 mml	
	1.30	11.00a	3	30 mml	
	0.30	11.30a	3	50 mml	
	0.70	11.20a	3	70 mml	
	0.80	11.00a	3	90 mml	
90.724	0.06	0.80 a	3	شاهد	سدیم
	0.20	1.90 b	3	10 mml	
	0.25	2.20 b	3	30 mml	
	0.17	2.70 c	3	50 mml	
	0.30	3.30 d	3	70 mml	
	0.19	4.10 e	3	90 mml	
32.650	0.30	5.40 a	3	شاهد	
	2.10	14.10 b	3	10 mml	
	1.50	14.90 b	3	30 mml	
	1.10	16.70 bc	3	50 mml	
	1.60	18.10 c	3	70 mml	
	2.40	21.50 d	3	90 mml	
107.034	0.09	0.40 a	3	شاهد	کلر
	0.10	1.00 b	3	10 mml	
	0.13	1.33 c	3	30 mml	
	0.20	1.80 d	3	50 mml	
	0.17	2.00 d	3	70 mml	
	0.15	2.90 e	3	90 mml	

52.157	0.17	3.10 d	3	شاهد	کلروفیل
	0.20	2.70 c	3	10 mml	
	0.10	2.20 b	3	30 mml	
	0.12	2.00 b	3	50 mml	
	0.16	1.70 a	3	70 mml	
	0.09	1.50 a	3	90 mml	
93.142	2.00	13.00 d	3	شاهد	
	0.90	5.00 c	3	10 mml	
	0.19	2.50 b	3	30 mml	
	0.09	0.50 a	3	50 mml	
	0.04	0.20 a	3	70 mml	
	0.00	0.00 a	3	90 mml	

منابع

- گریگوریان، و، ج، جوادی صابر، کسرای، ع، مطلبی آذر و ج. دژم پور. ۱۳۸۱. تعیین تحمل به شوری کلرور سدیمی در دانه‌های چند رقم بادام. مجله علوم و فنون باغبانی ایران. جلد ۳. شماره ۱. صفحات ۱ تا ۱۴
- Brtels, D and R. Sunkar, R. 2005. Drought and tolerance in plants. *Critical Reviews in plant Science*. 24:23-58.
- Bates, L.S., Waldren, R.P and Teare. I.D 1973. Rapid determination of free Proline for water-stress. *Plant and Soil*. 39:205-207.
- Boland, A.M., Mitchell P.D and Jeris P.H. 1993. Effect of saline water combined with restricted irrigation on peach tree growth and water use. *Aust. Journal of Agriculture Research*. 44:799-816.
- Buysee, J and Merckx R. 1993. An improved colorimetric method to quantify Sugar content of plant tissue. *Journal Express Botanical*. 44:1627-1629
- Chapman, H.D and Pratt D.F. 1961. Methods of analysis for soil, Plant and water. *Univ. Calif., Div. Agriculture Science*. plant propagation. 60-62.
- Clifford, S.C. Arndt, S.K., Corellt, J.E., Joshi, Sankhla N Popp M, and Jones H.G 1998. The role of solute accumulation, osmotic adjustment and changes in cell wall elasticity in drought tolerance in *Ziziphorus mauritiana* (LAMK). *J. Experimental Botany*. 49(323):967-977
- Dubois, M., Gilles K. A., Hamilton J.K. Rebers P.A and Smith F. 1956. Colometric method for determination of sugar and related substances. *Anual. Chemistry*. 28:350-356.
- Egert, M., and Tevini M., 2002. Influence of drought on some physiological parameters symptomatic for oxidative stress in leaves of chives (*Allium schoenoprasum*). *Envalved Experiment Botanical*. 48:43-49.
- Foolad M.R. 1996. Response to selection for salt tolerance during germination in tomato seed derived from PI 174263. *J.p. Syvertsen*. 2002. Gas
- Garcia – Sanchez, F., Perez – Perez J.G Botia P. and Martinez V. 2006.
- Jung, S. 2004. Variation in antioxidant metabolism of young and mature leaves of *Arabidopsis thaliana* subjected to drought. *Plant Science*. 166:459-466.
- Kramer, P.J., and Boyer J.S. 1995. Water relations of plants to flooding and salinity. *Tree Physiology Monograph*. 1:1-29.
- Levitt, J. 1980. Responses of plant to environmental stresses. Vol. II. 2nd Water, radiation, salt and other stress. *Academic Press, New York*. 607p.
- Lopez-Gomez, E., San Juan M.A Diaz – Vivancos P.D J. Mataix Beneyto, M.F. Garcia – Legaz and Hernandez J.A. 2007. Effect of loquat plants (*Eriobotrya japonica* Lindl.). *Environ. Exp. Bot.* 60(2):151-158.
- Massai, R., Remmorini D. and Tattini M. 2004. Gas exchange, water relations and osmotic adjustment in two scion rootstock combination of *Prunus* under various salinity concentration. *Plant and Soil* 259:153-162.
- Monataium, R. Hening H and Brown P.H. 1994. The relative tolerance of six *Prunus* rootstocks to boron and M. Y. EL-Shurafa. 1977. Effect of salinity and water table on the mineral content of plum and peach. *Scientia Hort.* 7:

347-357.

Noitsakis, B., K. Dimassi and Therios L 1997. Effect of NaCl induced salinity on growth, chemical composition and water relation of two almond

(*Prunus amygdalus* L) cultivars and the hybrid GF677 (*Prunus amygdalus* – *Prunus persica*). *Acta Hort.* 449(2):641-648.

Ottman, Y. and Byrne D.H. 1988. Screening rootstock of *Prunus* for relative salt tolerance. *Hort. Sci.* 23(2):375-378.

Patakas, A., Nikolaou N., Zioziou E., Radoglou, K. and Niotsakis B 2002.

The role of organic solute and ion accumulation in osmotic adjustment in drought-stressed grapevines. *Plant Sci.* 163:361-367.

Perez-Perez, J.G., Syversten J.P., Botia P., and Garcia-Sanchez F. 2007. Leaf water relations and net gas exchange responses of salinized Carrizo

Citrus seedling during drought stress recovery. *Ann. Bot.* 100:335-345. Ranney, T.G., Bassuk N.L., and Whilow T.H. 1991. Osmotic adjustment and

solute constituents in leaves and roots of water-stressed cherry (*Prunus avium*) trees. *Amer. Soc. Hort. Sci.* 116(4):684-688.

Reddy, A.R., Claitanya, K.V. and Vivekanandan M. 2004. Drought-induced responses of photosynthesis and antioxidant metabolism in higher plants. *J. Plant Physiol.* 161:1189-1202.

Rieger, M.L., BIANCOR and Okie W.R. 2003. Responses of *Prunus ferganensis*, *P. persica* and two hybrids to moderate drought stress. *Tree Physiology*, 23:51-58.

Sepaskhah, A.R. and Maftun M. 1981. Growth and chemical composition of

Pistachio cultivars as influenced by irrigation regimes and salinity level of irrigation water I growth. *J. Hort. Sci.* 56(4):277-284.

Tattini, M., Montagni G., Andreini, L., Remorini D. and Massa R. 2002.

Growth, gas exchange and ionic relation of peach rootstock under root zone salinity stress. *Acta Hort.* 592.

Turkan, I., Bor M., Ozdemir F., and Koca H. 2005. Differential responses of lipid peroxidation and antioxidants in the leaves of drought-tolerant *P.*

acutifolius Gray and drought-sensitive *P. vulgaris* L. subjected to polyethylene glycol mediated water stress. *Plant Sci.* 168(1):223-231.

Verslues, P.E., Agarwal M., Katiyar – Agarwal S., Zhu, J., and Zhu J.K. 2006

Methods and concepts in quantifying resistance to drought, salt and freezing, abiotic stresses that affect plant water status. *The Plant J.* 45:523-539.

Wang, Z.H., and Stutte W. 1992. The role of carbohydrates in active osmotic adjustment in apple under water stress. *J. Amer. Soc. Hort. Sci.* 117(5):816-823.

Yokoi, S., Bressan R.A. and Hasegawa P.M. 2002. Salt stress tolerance of plants. *JIRCAS Working report.* 25-23.

Effect of Proline - Glycine – Nitrate-potassium in control of NaCl salt stress effect in GF677 rootstock

Abstract

Iran is one of the major almond producers in the world and salinity is one of the most important problems in growing of this crop. So collation and decreasing effect of salinity is very important for researchers. In this research effect of Proline – Glycine and nitrate potassium studied on GF677 in salinity condition. Plants were set in salinity condition of 40 mm NaCl salinity and then treated by these 3 materials. After 10 weeks some of physiological characteristics were studied. Results show that the amount of sodium and chloride in leaves were less in treated plants and amount of RWC - chlorophyll - growth rate – potassium amount and proline amount were increased in treated items. Amount of potassium were most in nitrate potassium treatment. In this 3 materials proline had a better effect in control of salinity stress effects. In most of physiological characteristics proline treatment had most amount by the treatment.

Keywords: GF677- salinity- proline- glycine- nitrate-potassium